

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка

Кафедра педагогіки і методики викладання історії та
суспільних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

(підпис)

Тамара ЯНЧЕНКО

(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія освітнього менеджменту

Освітня програма «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти»

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 30 серпня 2024 року

Розробник: Шолох Олена Анатоліївна, доцент кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка»

Мова навчання – українська.

Мета навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Психологія освітнього менеджменту» є обов'язковою зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки другого магістерського рівня, яка викладається в обсязі 3 кредити. Дисципліна відіграє важливу роль у підготовці майбутніх фахівців до професійної та адміністративної діяльності в системі вищої освіти. *Актуальність курсу* зумовлена соціально-економічними змінами, що відбуваються в українському суспільстві в цілому та в освіті зокрема. Реформування національної системи освіти актуалізує проблему автономності закладів освіти, формування їх конкурентоздатності, позитивного іміджу, привабливості для замовників і споживачів освітніх послуг. Модернізація системи освіти передбачає передусім оновлення управлінської діяльності керівників освітніх закладів; нові життєві умови виявляють потребу та необхідність будувати індивідуалізовану конкурентоспроможну освітню політику. У цьому контексті особливо актуалізується підготовка фахівців із сучасним управлінським світоглядом, які зможуть професійно забезпечувати стабільне функціонування та розвиток закладів освіти, високу якість надання освітніх послуг, раціонально управляти ресурсами установи.

Оволодіння курсом передбачає засвоєння теоретичних понять і положень психології освітнього менеджменту, набуття студентами знань та умінь, необхідних для здійснення успішної управлінської діяльності у ЗВО.

Метою навчальної дисципліни «Психологія освітнього менеджменту» є формування у майбутніх педагогів, викладачів закладів вищої освіти та керівників структурних підрозділів закладів освіти, професійних компетентностей на основі знань із психології освітнього менеджменту у вищій школі.

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:	90	90
- лекції	14	8
- практичні / семінарські	16	8
- лабораторні	-	-
- індивідуальні завдання	-	-
- самостійна робота студента	60	74

Статус навчальної дисципліни _____ обов'язкова
(обов'язкова / вільного вибору)

Передумови для вивчення дисципліни. Дисципліна корелює з такими дисциплінами, що вивчаються студентами, як «Актуальні проблеми педагогіки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Менеджмент освіти», освітнього процесу у ЗВО» тощо.

Очікувані результати навчання.

У процесі вивчення дисципліни передбачається формування у студентів наступних **компетентностей**:

Загальні та фахові компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни «Психологія освітнього менеджменту»:

ЗК1. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії, володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію. Здатність мотивувати людей і рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.

СК1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 12. Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів, здійснювати консультування здобувачів освіти, здатність здійснювати індивідуальний супровід студента під час навчання.

СК13. Здатність ефективно використовувати особистісний потенціал креативності в генеруванні педагогічних та управлінських ідей.

Програмні результати навчання (РН):

РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію наукових педагогічних досліджень.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і

широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

PH5. Організувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

PH6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

PH7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

PH10. Ухвалювати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в галузі освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

PH11. Здійснювати консультативну діяльність у галузі освітніх, педагогічних наук.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	сем.	інд.	с.р.		л.	сем.	інд.	с.р.
<i>Змістовий модуль 1 Теоретичні засади психології освітнього менеджменту</i>										
Тема 1. Вступ до курсу. Освітній менеджмент як вид діяльності та наука про управління	8	2	2	-	4	10	2	-	-	8
Тема 2. Методологічні основи психології управління: принципи, методи, функції	10	2	2	-	6	12	2	2	-	8
Тема 3. Особистість в освітньому менеджменті	12	2	2	-	8	12	12	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6		18	34	4	4	-	26
<i>Змістовий модуль 2 Соціально-психологічні основи оптимізації міжособистісної взаємодії у менеджменті освіти</i>										
Тема 4. Проблема стилю керівництва у психології освітнього менеджменту	18	2	4	-	12	22	2	-	-	20
Тема 5. Психологія ділової комунікації в освітньому менеджменті	20	3	3	-	14	12	2	2		8
Тема 6. Психологічний клімат колективу і його роль у забезпеченні ефективного управління освітньою організацією	22	3	3	-	16	22	1	2	-	20
Разом за змістовим	60	8	10		42	56	4	4		48

модулем 2										
Усього годин	90	14	16	-	60	90	8	8	-	74

Форми та методи контролю навчальних досягнень:

Лекції, практичні, семінарські заняття, індивідуальна робота з документацією, робота в Інтернет, розв'язання індивідуальних науково-дослідних завдань, презентації.

Поточний контроль: Методи усного контролю (індивідуальне і фронтальне опитування); методи електронного контролю (тести), методи письмового контролю (творчі роботи, тести, анкетування).

Підсумковий контроль: екзамен.

Розподіл балів за темами:

Теми практичних занять та бальність їх оцінювання											Творча робота	іспит	сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Сам.роб.	Презент.	Тести	Всього			
5	5	5	5	5	5	5	10	5	10	60	10	30	100

Критерії оцінювання результатів навчання:

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь на практичному занятті	до 5 балів
Активність (доповнення, запитання)	1 – 2 бали
Презентація	до 5 балів
Письмова робота (тести)	до 10 балів
Творча робота	до 10 балів
б) самостійна робота	до 10 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 5 балів – студент у повному обсязі опрацював програмовий матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; 4 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, може узагальнювати та застосовувати набуті знання, відповідь містить незначні неточності; 3 бали – студент може відтворити основні положення програмового матеріалу, його відповідь неповна; 1 – 2 бали – відповідь неповна, містить багато неточностей, головний зміст питання не розкрито, студент має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті.

Шкала оцінювання

Сума балів за	Оцінка за	Оцінка за національною шкалою
---------------	-----------	-------------------------------

всі види навчальної діяльності	шкалою ECTS	для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади психології освітнього менеджменту			
1	Тема. Історичні етапи становлення та розвитку теорії управління 1. Основні джерела та передумови виникнення психології управління як самостійної галузі знання. 2. Формування психологічних знань про управління в теорії управління та у сфері психології. 3. Становлення і розвиток зарубіжної та вітчизняної психології управління.	4	8
2	Тема. Психологічна структура управлінської діяльності 1. Психологічна структура управління. Місце управлінської діяльності у структурі управління. 2. Види та чинники управлінської діяльності. 3. Цілі, мотиви, взаємовідносини, ціннісні орієнтації учасників управлінського процесу.	6	8
3	Тема. Ортобіоз особистості менеджера освітньої організації 1. Здоровий спосіб життя як чинник ефективної діяльності управлінця. 2. Фактори фізичного та психічного здоров'я управлінця. Психічні стани особистості й працездатність. 3. Напрямки у структурі ортобіозу керівника: гігієна праці, гігієна спілкування, особиста гігієна.	8	10
Разом		18	26
Змістовий модуль 2 Соціально-психологічні основи оптимізації міжособистісної взаємодії у менеджменті освіти			
4	Тема. Імідж менеджера освіти 1. Імідж керівника як соціально-психологічний феномен. 2. Соціальні запити суспільства до іміджу керівника закладу освіти. 3. Психологічні особливості формування іміджу керівника закладу освіти.	12	20
5	Тема. Психологічні основи прийняття рішень менеджером освітньої організації 1. Теоретичні основи прийняття управлінських рішень. 2. Етапи прийняття управлінських рішень. 3. Групові та індивідуальні форми прийняття рішень. 4. Організація та контроль за виконанням рішень. 5. Методи прийняття управлінських рішень в освітній організації.	14	18

6	Тема. Підготовка та проведення переговорів в освітньому менеджменті 1. Призначення, функції та види ділових переговорів. 2. Основні етапи ведення ділових переговорів в освітньому менеджменті. 3. Методи, психологічні механізми та тактичні прийоми ведення переговорів. Вплив сприйняття, емоцій, різниці інтересів на результати переговорів.	16	20
	Разом	42	48
	Разом:	60	74

Матеріально-технічне забезпечення

Організація освітнього процесу забезпечується відповідними аудиторіями та комп'ютерною технікою .

Рекомендовані інформаційні джерела

Основна література

1. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник. Київ.: Либідь, 2004. 424 с.
2. Коберник О. М. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. - 3 вид. Умань : ВПЦ Візаві, 2017. 242 с.
3. Крижко В.В. Теорія та практика менеджменту в освіті: Навч. посібник - 2-ге вид. Київ: Освіта України, 2005. 353 с.
4. Луначек В.Е. Педагогічний менеджмент: навчальний посібник. 2-е вид., випр. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
5. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Навчально- методичний посібник. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.
6. Москалець В.П. Психологія особистості: Підручник. Вид. 2-ге, перероблене, доповнене. Київ-Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2020. 435 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: навч. посібник. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2010. 544 с.
8. Психологія управлінської діяльності лідера: навчальний посібник / Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Гура Т.В. та ін. Харків, 2017. 100 с.
9. Психологія управління : навч. посіб. / Р. А. Калениченко та ін.; за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби України, 2019. 255 с.
10. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О.С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.

Допоміжна

1. Канюк С.С. Психологія мотивації: навч. посібник. К. : Либідь, 2002. 304 с.

2. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект) : Монографія. Київ : МАУП, 2000. 286 с.

3. Прищак М.Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М.Д. Прищак, О.Й. Лесько. 2-ге вид., перероб. і доп. Вінниця, 2016. 150 с.

4. Психолог у НУШ: радісно та впевнено руш! Путівник психолога в Новій українській школі / Заг. ред. Є.В. Афоніна, О.О. Заріцький, Н.В. Міщенко. Краматорськ : Витоки, 2018. 250 с.

5. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О.С. Юрков. Мукачево : МДУ, 2017. 179 с.

6. Психологія управлінської діяльності лідера: навч. посібник / Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Гура Т.В. та ін.. Харків, 2017. 100 с.

7. Психологія управління : навч.-метод. посіб. / З.Р. Кісіль, О.Г. Угрин; Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 507 с.

8. Пшенична Л.В. Керівник навчального закладу: навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 520 с.

9. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія. Підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 320 с.

10. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. К. : Центр учбової л-ри, 2016. 492 с.

11. Шоробура І.М. Педагогічний менеджмент: курс лекцій. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д.Г., 2010. 192 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua/vnz/975/facultys/594.html> - Університет менеджменту освіти НАПН України.

2. Національна бібліотека України імені І.В.Вернадського: www.nbuv.gov.ua

3. Національна парламентська бібліотека України: www.nplu.kiev.ua

4. Електронна бібліотека підручників: www.ellib.ua

5. <http://virtkafedra.ucoz.ua/index/0-2> - Веб-кафедра менеджменту освіти та психології.

6. <http://eprints.kname.edu.ua/24396/1/%D0%9F%D1%83%204.1.12.pdf>.

7. http://pidruchniki.com/1584072017415/psihologiya/psihologiya_upravli_nnya

8. <http://ep3.nuwm.edu.ua/2402/1/718003%20zah.pdf>